अथरामः शरणागतंश्रुत्वा आनिनीषुरपि द्रागेव सुग्रीववाक्यभंगस्यायुक्तत्वमालोच्य विचारंप्रस्तावयति ॥ सुग्रीवस्येति ॥ ३१ ॥ सुग्रीवस्यसुमतितांस्वहितैषित्वंच मंत्रिभ्यआह ॥ यदुक्तमिति मंत्रेव्यूहेइत्यादिनेतिशेषः ॥ अत्यर्थंहेतुमत् भृशंयुक्तिमत् ॥ ३२ ॥ तस्ययुक्तत्वमाह ॥ सुहृदामिति ॥ सुहृदां शाश्वतींभूतिमिच्छता बुद्धिमता प्रशस्तबुद्धिना समर्थेन विचारसमर्थेन सदार्थकृच्छ्रेषु कृत्याकृत्यसंदेहेषु उपसंदेष्टुं सम्यगुपदेष्टुं युक्तं उपदेशकरणमुचितमितिभावः ॥ ३३ ॥ इत्येवमिति ॥ मित्रैर्मित्रेभ्य उपदेष्टव्यमेवेति यतोऽतोयूयमपि स्वस्वमतंब्रूतेत्येवंपृष्टाहरयः स्वंस्वंमतमूचुरित्यन्वयः ॥ ३४ ॥ सोपचारमूचुरित्युक्तं तत्रोपचारंदर्शयति ॥ अज्ञातमिति ॥ आत्मानं अ

सुग्रीवस्यतुतद्वाक्यंश्रुत्वारामोमहाबलः ॥ समीपस्थानुवाचेदंहनुमत्प्रमुखान्कपीन् ॥ ३१ ॥ यदुक्तंकपिराजेनरावणावरजंप्रति ॥ वाक्यंहेतुमदत्यर्थंभवद्भिरपिचश्रुतं ॥ ३२ ॥ सुहृदामर्थकृच्छ्रेषुयुक्तंबुद्धिमतासदा ॥ समर्थेनोपसंदेष्टुंशाश्वतींभूतिमिच्छता ॥ ३३ ॥ इत्येवंपरिपृष्टास्तेस्वंस्वंमतमतंद्रिताः ॥ सोपचारंतदाराममूचुःप्रियचिकीर्षवः ॥ ३४ ॥ अज्ञातंनास्तितेकिंचित्त्रिषुलोकेषुराघव ॥ आत्मानंपूजयन्रामपृच्छस्यस्मान्सुहृत्तया ॥ ३५ ॥ त्वंहिसत्यव्रतःशूरोधार्मिकोदृढविक्रमः ॥ परीक्ष्यकारीस्मृतिमान्निसृष्टात्मा सुहृत्सुच ॥ ३६ ॥ तस्मादेकैकशस्तावद्ब्रुवंतुसचिवास्तव ॥ हेतुतोमतिसंपन्नाःसमर्थाश्चपुनस्तथा ॥ ३७ ॥ इत्युक्तेराघवायाथमतिमानंगदोऽग्रतः ॥ विभीषणपरीक्षार्थमुवाचवचनंहरिः ॥ ३८ ॥ शत्रोःसकाशात्संप्राप्तःसर्वथातर्क्यएवहि ॥ विश्वासनीयःसहसानकर्तव्योविभीषणः ॥ ३९ ॥

स्माकमात्मानं ॥ सुहृत्तया सुहृद्भावप्रकाशनेन पूजयन्नित्यर्थः ॥ यद्वा एवंवानरेश्वरोप्ययंसुहृदित्यात्मनःकीर्तिंप्रथयन्नित्यर्थः ॥ ३५ ॥ सुहृत्सु निसृष्टात्मा कृतविश्वासः ॥ सत्यव्रतः रक्षःस्वपिशरणागतरक्षणव्रतपालकः ॥ ३६ ॥ तवसचिवाहेतुतोहेतुयुक्तं ब्रुवंत्वितिविधिः ॥ ३७ ॥ इत्युक्तेइति ॥ हनूमदादिमंत्रिभिरितिशेषः ॥ विभीषणपरीक्षार्थं तत्परीक्षाफलकंवचनं राघवायांगदोयुवराजत्वादग्रतउवाच ॥ ३८ ॥ तर्क्यएव शंक्यएव ॥ विश्वासनीयः विश्वासप्रयुक्तव्यवहारार्हः ॥ सहसानकर्तव्योऽपितुशनैरित्यर्थः ॥ ३९ ॥